

Luonnon Valinta

Kirj. TIMSTERI

Motto: Sopivimmat säilyvät.
Sopimattomat häviävät.
Se on luonnon laki.

KATSELLESSAMME ympärillemme luonnossa, näemme lukemattomia elämän eri muotoja. Usein herää mielimme kysymykset: — Miton? Miksi? Missä tarkoituksessa kaikki ovat olemassa? Myöskin: Miksi juuri tämä, eikä toisella muoto, on vallalla eläin- ja kasvikunnassa? Miksi ei joku toisenlainen olisi meille parempi?

Luonnon tutkijat ovat tehneet vuosisatoja työtä päästäkseen selville näistä kysymyksistä. He ovatkin päässeet melko lähelle oikeata ratkaisua niille. Varsinkin kuuluisa luonnontutkija Charles Darwin on vastannut näihin kysymyksiin pätevimmin ja johdonmukaisimmin. Hänen vastauksensa näihin, ja moniin muihin kysymyksiin, ovat vahvistaneet myöhäisempien tutkimusten tulokset. Tieteellisissä piireissä on hävinnyt jo se usko, että maailma olisi luotu muutamassa päivässä ja että se olisi tehty yhden elämän muodon — ihmisen — yksinomaisuudeksi ja tarkoitetuksi hyödyksi. Siellä tiedetään että ihmiskunta on mukautunut itse, tietoisien työskentelynsä avulla, elämään luonnon antimilla, sekä täydellisemmin käyttämään niitä hyödykseen kuin muut elämän muodot.

Mikä on luonto? Mitkä ovat sen lait? Nämä ovat kysymyksiä joiden selostamiseksi on kirjoitettu suuria teoksia. Tämän yhteydessä ei voida niitä perinpohjin selostaa. Siksi tyytykäämme niistä vain sivumennen mainitsemaan.

Elollisella luonnolla ymmärrämme kaikkea elollista olevaisuutta maapallolla. Tämän elollisuuden olemassaolo riippuu maapallon sopivaisuudesta elämälle; auringon lämmön vaikutuksesta y. m. seikoista. Eri paikoilla maapallolla ovat nämä edellytykset erilaisia, siksi luonnon esiintymisenkin eri osissa maapalloa ilmenee erilaisina muotoina.

Missä vain hiukankin on tilaisuutta elämälle, siellä se nousee. Se pyrkii kehittymään ja säilymään. Se on alituisessa taistelussa pysyäkseen olemassa. Tämä taistelu ilmenee monella tavalla. Toisinaan se on meistä raakaa ja julmaa, toisinaan kaunista ja viehättävää. Tätä taistelua kutsummekin olemassaolon taisteluksi. Tässä taistelussa sopivimmat säilyvät ja sopimattomat häviävät.

Taistelu olemassaolosta siis on yhtä vanha kuin on elävä luontokin. Myöskin tulee se kestämiään niin kauan kuin elämää maapallolla tulee olemaan. Siksi tämä taistelu onkin niin oleellista ettemme sitä ensi silmäyksellä havaitse, vaikka se alinomaa ympärillämme on käynnissä.

Kaikki meidän ihmisten toimintakin, kaikenlai-

nen työskentelymme, on taistelua olemassaolostamme. Kun me syömme, juomme, puemme itseemme tai lämmitämme huonettamme kylmällä ilmalla, niin teemme sen vain säilyäksemme siltä tuholta mikä meitä joka hetki uhkaa. Sama on asian tilanne eläinkunnassa ja myöskin kasvikunnassa.

Kuten sanottu, tässä taistelussa sopivimmat säilyvät ja sopimattomat häviävät. Täten luonto VALITSEE elämään vain sopivat. Tämä luonnon valinta on se joka pitää huolen siitä minkälaiset elämän muodot ovat vallalla maan pinnalla. Ei kuitenkaan kokonaan, vaan tapaamme tässäkin vastakohtaan. Tämä vastakohta ilmenee ihmisenä ja hänen harkittuna toimintanaan. Missä suhteessa ihminen eroaa muusta luonnosta, miten se muodostaa vastakohtaan luonnon valinnassa? Siitä tuonnempaan.

Villissä luonnossa näemme selvemmin miten luonto valitsee olemassaolonsa. Ottakaamme esimerkki: Kaikki ehkä tunnemme jäniksen. Sitä katsellessamme tulemme ajatelleeksi, että miten tuollainen turvaton pikku elukka voipi säilyä pohjolan metsissä talvien pakkasissa ja kaikenlaisten vaarain sitä ympäröidessä. Mutta tosiasiassa tiedämme että se säilyy ja vieläpä toisinaan lisääntykin suunnattomasti.

Mitkä ovat ne edellytykset sen säilymiselle? Jos lähdemme metsään hakemaan jänistä, niin jollemme ole tottuneita metsästäjiä, saamme kulkea päiväkausia näkemättä vilaustakaan jäniksestä. Toisinaan voimme kuulla rytinää vesakosta. Siellä tuo elukka kulkee omia teitään. Mikä on estänyt meitä sitä näkemästä? Olemmekin kulkeneet useinkin jäniksen ohi ja toisinaan hyvinkin läheltä. Jäniksen väri estää meitä sitä huomaamasta. Usein tässä pettyy tottunutkin metsästäjä, niin ihminen kuin eläinkin. Tämä — sen suojeleva väri — on yksi sen ase olemassaolon taistelussa. Toinen on sen nopeus. Se voipi yhdellä hypäyksellä väistää hyökkäävän ketun, suden tai koiran. Kolmanneksi sen tarkka kuulo edellyttää että se huomaa ajoissa vaaran lähestyvän. Vielä on sillä monta muuta ominaisuutta jotka helpoittavat sen säilymistä, mutta riittäkööt edellä olevat esimerkiksemme.

Mistä on tämä elukka saanut nämäkin kolme asetta, jotka edellyttävät sen säilymisen olemassaolon taistelussa? Nämä ja muutkin aseet ovat sille kehittyneet luonnon valinnan tuloksena. Ja miten?

Kuvitelkaamme että tuolla metsikössä on jänik-

sellä pesä, jossa se on synnyttänyt kahdeksan poikasta. Mutta yksi näistä poikasista on heikkojal-kainen. Se pääsee liikkumaan vain hitaasti ja vai-valoisesti. Muuten sillä ovat kaikki jäniksen ominaisuudet. Sitten poikueessa on pari plenokaista joilla on pienet korvat ja heikko kuulo. Sitten on pari joilla on punaisen loistava karva. Loput ovat tavallisia normaali jäniksenpoikasista. Nyt tulee aika jolloin kaikki poikaset lähtevät avaraan metsään. Niiden täytyy alkaa omin keinoin elämään ja kasvamaan. Ne lähtevät ulos pesästään. Niiden ensimmäinen toiminta on alkaa etsiä itselleen ruokaa ja juomaa. Tällöin on niiden väisteltävä niitä tuhansia vaaroja ja vastuksia mitä on metsä täynnä.

Kettu, tuo niiden pahin vihollinen, vaanii juuri tätä hetkeä. Se on asettunut sopivaan paikkaan ja sopivaan asentoon jonkin läheisyyteen. Mutta jostain syystä ovat jäniksen pojat havainneet vaaran ajoissa. Ne alkavat loikkia pakoon mikä mil-lekin suunnalle. Mutta tuo heikkojal-kainen rauka ei voikaan päästä kyllin nopeasti pakoon. Kettu saavuttaa sen ja käyttää sen puoisekseen. Täten heikkojal-kainen jänis on hävinnyt. Se ei ollut sopiva jänikseksi.

Susi juoksee polkua pitkin. Tarkkakuuloiset kuulevat sen ja pötkivät tiehensä. Pienikorvainen ja samalla huonokuuloisen syöpi vain rauhassa. Kohta on susi aivan sen kohdalla. Nyt yrittää jänis hypätä pakoon vaan ei kerkiäkään; se joutuu suden saaliksi. Sekään ei ollut sopiva jäniksenä elämään.

Nyt tulee vuodenajan muutos. Jänikset muuttavat väriään. Mutta mitäs ollakaan, nuo punakarvaiset eivät muutakaan turkkiaan vaan jäävät punaisiksi. Sataa ensi lumi, peittäen maan valkoiseen vaippaansa. Korkealla ilmassa liitelee haukka. Se katselee maasta itselleen jotain syötävää. Se huomaa punaisen etukan lumella. Nuolena se laskeutuu sen niskaan ja täyttää sen lihalla vatsansa. Täten häviää sopimaton väri jäniksistä.

Tätä on jatkunut vuosituhsia. Sopimattomuudet häviävät ja niiden tilalle kehittyy sopiva joka juuri voipi säilyä sikäläisissä olosuhteissa. Sama on laita kaikkiin eläimiin ja kasveihinkin nähden; yhdessä kohdassa häviää elämä, toisessa se säilyy. Jäniksen ne pojat, jotka olivat kaikin puolin sopivia, jäivät elämään ja jatkamaan sukuaan jolle ne perintönä antavat niin sopivia kuin sopimattomiakin ominaisuuksiaan. Mitä enemmän niillä on sopivia ominaisuuksia, sitä enemmän ne niitä jättävät perillisilleen ja päinvastoin. Mutta luonnon laki pyrkii aina sopivat säilyttämään ja sopimattomat hävittämään. Näin syntyvät ja kehittyvät eri lajit eri paikoille.

Siirtykäämme toiseen kohtaan tässä tarussamme:

Metsissä ja kedolla liikuskelee eläimiä. Ne elävät maassa kasvavasta ruohosta ja puiden lehdistä. Niiden elämäntavat ovat monessa suhteessa samanlaiset kuin jäniksenkin. Monissa suhteissa luonnon valinta vaikuttaa niihin samalla tavalla.

Mutta monissa tapauksissa niiden säilymisen ehtona on yhteistoiminta — laumoittumisen muodossa. Vil-lit pedot, jotka elävät näiden kasvissyöjien lihasta, tekevät pikaisen lopun yksilöstä joka eksyy pois laumasta eikä seuraa tarkasti lauman lakeja. Täten luonnon valinta on kehittännyt n. k. laumaelä-män ja laumaeläimet.

Siirtykäämme nyt tarkastamaan oman itsemme — ihmisen — subdettua luonnon valintaan. Aikukehityksensä ajalla on ihminen ollut myöskin suoranaisesti luonnon valinnan alaisena, aivan samoin kuin ovat eläimetkin. Esim. rotueroavaisuudet ovat parhaiten selitettävissä luonnon valinnan alaisuuden perusteella. Myöhemmissä kirjoituksissa tu-lemme näistä kysymyksistä tarkemmin selosta-maan.

Nyt on laita sillä tavalla että luonnon valinta kohtaa vastakohtansa, "luonnottoman valinnan," juuri ihmisessä. Silloin kun ihminen kehityksensä saavuttaa sen asteen, että hänestä tulee yhteiskunnallinen eläjä, muuttuu luonnon valinta jossain määrässä ihmisen itsensä rajoitusten ja hallinnan alaiseksi. Nyt säilyvät sellaisetkin yksilöt jotka luonto on tuominnut häviämään. He säilyvät ihmisyhteiskunnan hoidon ja huollon alaisina. Heikot lapset ja vanhukset jäävät elämään toisten turvissa. Sairaaloiset urokset ja naaraat jatkavat sukua ja kehittävät sitä heikkonevaan suuntaan.

Ihmisyhteiskunnan laatimat lait asettuvat luonnonlakien yläpuolelle, niitä hallitsemaan. Meidän aikanamme jo näyttää tämä suhde olevan huippuunsa kehittymässä. Kun saavutetaan määrättyyn kohtaan tässä kehityksessä niin kohtaa sekin vasta-kohtansa. Luonto ei salli tämän luonnottomuuden kehittyä rajattomiin. Joskus joudumme kohtaan jolloin maapallo alkaa käydä ihmisluvulle liian ahtaaksi. Sopimattomien suvunjatkamisesta on seurausena että ihmiskunta heikkenee niitä tauteja ja muita vaaroja vastaan jotka aina uhkaavat. Siitä seuruksena oleva tuho jo hämöttää tiedemiesten näkövinkkelissä. Siksi he ovat jo kerta toisensa jälkeen nostaneet kysymyksen järkipärisestä ihmisrodun jalostamisesta ja sen lukumäärän tietoisesta rajoittamisesta. Mutta he ovat saaneet vielä puhua kuuroille korville. Myöskin ovat he saaneet kokea raa'an tietämättömyyden laillista vainoa. Valtiomiehet ja papit käyttävät valtaansa ja yleistä tietämättömyyttä ihmisluvun tietoisesta jalostamisesta ja rajoittamisesta vastaan. Se on heidän eduilleen sopivaa, että ihmiskunta on henkisesti ja ruumiillisesti heikkoa ja mahdollisimman suurilukuinen. Sellaista joukkoa on helppo hallita ja johtaa.

Tullevien vuosikymmenien ja vuosisatain kulues-sa tullaan käymään kova taistelu inhimillisen tietoisuuden ja ihmisessä asuvan raa'an eläimellisen tietämättömyyden välillä. Kumpi näistä voittaa? Voiko olemassaolon taistelu käydä ihmiselle niin helpoksi että hän unohtaa eläimelliset vaistonsa? Voiko hän kohottaa järjen intohimojen yläpuolelle?

Muistilaulu — Vaiko Lukulaulu?

(Työväen Musiikkilehdestä)

LUKULAULAJALLA on helppoa, muistilaulajalla vaikeata. Onhan paljon miellyttävämpää yksinkertaisesti lukea joku laulusävellys kuin opetella se ulkoa. Mutta paitsi sitä suurempaa vaivaa, jonka ulkooppiminen vaatii, kuluu siihen myöskin huomattavasti enemmän aikaa. Aika on taas sellainen kalleus, jonka käytössä ei pitäisi olla tuhlaavainen.

Lukulaulaja harjaantuu taidossaan laulu laululta yhä taitavammaksi. Jos hän kerran joiinkin hallitsee nuoteista laulamisen vaikean taidon, lukee hän niitä aina yhä helpommin, varmemmin ja nopeammin. Sitävastoin vaatii jokaisen uuden laulun oppiminen muistilaulajalta suuren määrän vaivaloista esitystyötä, sellaista, jonka yli lukulaulaja yksinkertaisesti hyppää. On samantekevää harjoitetaanko tahti tahdilta, jakso jaksoilta, kutakin ääntä erikseen tai yhdessä — ulkooppiminen on aina vaivaloinen ja aikaa vaativa juttu.

Monet kuorot valittavat nousevan polven harvulukuisuutta, veittoutta lauluharjoituksissa, huonoa osanottoa kuoron tarjoamissa laulutilaisuuksissa. Mistä tällainen valitus, kun toiselta puolen huomataan toisten kuorojen kasvavan ja laajenevan sekä nauttivan virkeätä huomaavaisuutta kuulijain taholta?

Mielenkiinto johonkin kuoroon riippuu yhdistystoiminnasta, johon sisältyy kaikki organisatorinen ja laulullinen toiminta. Organisatorinen toiminta ei saa tukehtua laulullista, samoin täytyy laulullisen antaa arvonsa organisatoriselle. Huonosti ovat asiat yhdistyksessä, jos pelkät esivalmistelut vievät ajan niin, että laululle tuskin jää tilaa. Lauluseuran kohoaminen ja laajeneminen riippuu viimekädessä laulusta. Oikeata toveruushenkeäkään ei herätetä tyhjänä juoksemisella, vaan yhdessä laulamisella.

Tarkastelkaamme nykyaikaista kuorotoimintaa. Tuottaako se osanottajilleen työn iloa ja tyydytystä? Vastaus tulee myöntäväksi vain poikkeustapauksissa. Useimmissa kuoroissa kulutetaan aika siten, että laulamiseen täydellisesti väsyttään. Lauluja harjoitellaan sana sanalta, ääni ääneltä, tahti tahdilta, niitä kerrataan viikkoja ja kuukausia ko-

Vai tuleeko luonto hävittämään kokonaan sen mitä kutsumme sivistykseksi? Tuleeko se murskaamaan ylpeän ihmisen joka nimittää itseään luomakunnan kruunuksi?

Nämä ovat kysymyksiä jotka ehkä vasta miljoonien vuosien kuluessa ratkaistaan. Yksi tosiasia kuitenkin on se että mekin olemme vain "luonnon kappaleita"; aineellisia olijoita joiden kohtalon ja tulevaisuuden määrää lopullisesti luonto ja sen väijämättömät lait.

neellisesti kerta toisensa jälkeen, kunnes laulu lopultakin "istuu" päässä, se on: on painunut muistiin. Mutta tällä sisäänpaukutusella ei ole mitään tekemistä henkisen toiminnan kanssa. Se on ja pysyy — kaikissa tapauksissa — pelkkänä ruumiillisena portisteluna.

Tällainen koneellinen opiskelumuoto tyydytti kyllä aikoinaan sitävarten sovitettua laulusävellystyylillä, jonka suhteellisen helpot sävelkulut menivät verrattain helposti päähän. Mikä tässä tyyliässä ei vastannut melodian ja harmonian vaatimuksia, sen ohjaajat ja laulajat tavallisesti syrjäyttivät. Seuraus; maun yksipuolistuminen ja laulutaidollisen kyvyn rajoittuneisuus. Ns. "Liedertafel-tyyliä" — josta nykyään yritetään päästä — ei tällä metoodilla koskaan voida lopettaa. Mutta reippaampi vastaanottokyky, opetus ja hedelmällisempi kuorojen toiminta voi koitua sille kohtalokkaaksi.

Tämän asiantilan edessä kääntyvätkin uudenlaisimmat säveltäjät mieluummin nuotteja taitavien ja soittoriemuisten orkestereiden puoleen sävellyksineen. Toiset taas ovat pysyneet kuoromusiikille uskollisina ja havainneet että, kun on kysymyksessä teknillisessä suhteessa hyvin varustetut kuorot ja sitä vastaava yleisö, uusi musiikki ei olekaan niin vaikeasti läpiajuttavaa kuin vanhanaikaisesti ajattelevat ehkä luulivat. Mutta vanhemmat kuoroharrastajat etsivät turhaan uudemmasta musiikista vanhoja, rakkaita melodiakulkujaan, eivät löydä tavannukaisia kolmisointujaan ja hämmästelevät outojen sävelkulkujen aiheuttamia outoja kokonaisointuja. Laulun käsitettävyyttä näyttää heistä epäilyttävältä ja yhtä epäillen suhtautuvat he uuteen musiikkiin.

Mutta uusi aika on totuttanut yleisön niin paljon uuteen niin valtiollisella kuin taloudellisellakin, niin tieteellisellä kuin taiteellisellakin alalla. Kuulijakunta vaatii uutta myöskin musiikilta ja sitä saadakseen se kääntyy mieluummin orkesterimusiikin puoleen. Mutta kuoromusiikilla on myöskin oma viehätöksensä ja yleisö vaatii uutta siinäkin.

Mutta yleisö ei vaadi ainoastaan uusia lauluja, se vaatii myöskin että ne on harjoitettava moitteettomiksi ja mallikelpoisesti esitettävä. Olkoon sanottu, että mikään laulu ei ole kaunista, ellei se ole esitetty lähimain — oikein. Ei ole mitään järkeä valmistella kuoroteosta äänikuviollisesti, niinkauan kuin äänen varmuus (äänikorkeus, rytmi) vielä ovat epävarmoja. Ei voi verhoilla tapeteilla huonetta, jonka seinät vielä ovat rakentamatta. Laulun kauneus riippuu kokonaan laulajan sielullisesta vapautuneisuudesta. Me tiedämme, että kuoromme eivät voi suorittaa uusien jäsentensä valintaa erikoisten musikaalisten kykyjen perusteella, eikä erikoisen